

V Bruseli 29. novembra 2022
(OR. en)

14847/22

TRANS 713
MAR 210

SPRÁVA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Rada
Č. predch. dok.:	13651/22
Predmet:	Príprava zasadnutia Rady (doprava, telekomunikácie a energetika), ktoré sa uskutoční 5. Decembra 2022 Návrh záverov Rady o aktuálnom vývoji v oblasti vnútrozemskej vodnej dopravy (NAIADES III) – schválenie

I. ÚVOD

1. Doprava po vnútrozemských vodných cestách je udržateľný a menej preťažený druh dopravy, ktorý môže zohrávať ústrednú úlohu v úsilí Únie o dekarbonizáciu dopravného systému. České predsedníctvo by chcelo upriamiť pozornosť na výhody, ktoré poskytujú vnútrozemské vodné cesty, a zároveň zdôrazniť výzvy, ktorým toto odvetvie čelí.
2. Predsedníctvo sa preto rozhodlo vypracovať závery Rady o potenciáli tohto spôsobu dopravy.

II. PRÁCA V PRÍPRAVNOM ORGÁNE RADY

3. Pracovná skupina pre námornú dopravu na základe návrhu predsedníctva rokovala o tejto téme na zasadnutiach 5., 12. a 26. septembra a 3. októbra 2022 a vypracovala znenie návrhu záverov.

4. Návrh sa následne predložil Výboru stálych predstaviteľov, ktorý na zasadnutí 25. novembra potvrdil dohodu o návrhu záverov Rady uvedenom v prílohe k tejto správe a rozhodol o jeho predložení na schválenie na zasadnutí Rady TTE 5. decembra 2022.

III. ZÁVER

5. Rada sa vyzýva, aby schválila návrh záverov o aktuálnom vývoji v oblasti vnútrozemskej vodnej dopravy (NAIADES III) uvedený v prílohe.

**NÁVRH ZÁVEROV RADY O AKTUÁLNOH VÝVOJI V OBLASTI VNÚTROZEMSKÉJ
VODNEJ DOPRAVY (NAIADES III)**

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

SO ZRETEĽOM NA

- oznámenie Komisie o Európskej zelenej dohode¹,
- oznámenie Komisie o stratégii pre udržateľnú a inteligentnú mobilitu – nasmerovanie európskej dopravy do budúcnosti²,
- závery Rady z 3. decembra 2018 o vnútrozemskej vodnej doprave – odhaliť jej potenciál a podporiť ho³,
- závery Rady z 5. júna 2020 s názvom Odvetvie vodnej dopravy v EÚ – výhľad do budúcnosti: Smerom k uhlíkovo neutrálnemu, automatizovanému a konkurencieschopnému odvetviu vodnej dopravy EÚ s nulovou nehodovosťou⁴,
- oznámenie Komisie s názvom NAIADES III: Podpora nadčasovej európskej vnútrozemskej vodnej dopravy⁵,
- oznámenie Komisie s názvom Pohotovostný plán pre dopravu⁶,
- oznámenie Komisie o Stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030⁷,

¹ ST 15051/19 + ADD 1.

² ST 14012/20 + ADD 1.

³ ST 15144/18.

⁴ ST 8648/20.

⁵ ST 10214/1/21 REV 1.

⁶ ST 9490/1/22.

⁷ ST 8219/20 + ADD 1.

PRIPOMÍNAJÚC nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality najneskôr do roku 2050, a ZDÔRAZŇUJÚC význam zmierňovania zmeny klímy;

UZNÁVAJÚC prebiehajúcu prácu a právomoci Ústrednej komisie pre plavbu na Rýne (CCNR), Dunajskej komisie, Európskeho výboru pre vypracovanie noriem v oblasti vnútrozemskej plavby (CESNI) a Medzinárodnej komisie pre povodie rieky Sáva, Európskej hospodárskej komisie Organizácie Spojených národov (EHK OSN) a stratégie EÚ pre podunajskú oblasť (EUSDR), ako aj iných medzinárodných organizácií a fór v odvetví vnútrozemskej plavby;

PRIPOMÍNAJÚC zámer Európskej zelenej dohody, ktorým je presunutie podstatnej časti vnútrozemskej nákladnej cestnej dopravy na železnice a vnútrozemské vodné cesty, a VÍTAJÚC cieľ stratégie pre udržateľnú a inteligentnú mobilitu, ktorým je rozvoj vnútrozemských vodných ciest pozdĺž koridorov transeurópskej dopravnej siete (TEN-T) a v centrách miest, kde je dôležité zekologizovať posledný úsek mestskej logistiky;

VÍTAJÚC diskusie o návrhoch týkajúcich sa infraštruktúry pre alternatívne palivá a o revízii usmernení transeurópskej dopravnej siete týkajúcich sa rozvoja a zlepšovania vnútrozemských vodných ciest, ktoré prispejú k udržateľnejšej a odolnejšej vnútrozemskej vodnej doprave;

BERÚC NA VEDOMIE revidovaný Nástroj na prepájanie Európy (NPE) na roky 2021 – 2027, ako aj program Horizont Európa,

1. UZNÁVA význam vnútrozemskej vodnej dopravy z hľadiska prechodu na mobilitu s nulovými emisiami ako udržateľného a menej preťaženého druhu dopravy a PODČIARKUJE potrebu plne rozvinúť jej potenciál udržateľným spôsobom, prostredníctvom konkrétnych krokov a vhodných opatrení na úrovni Únie aj členských štátov a zároveň zabezpečiť jej konkurencieschopnosť.
2. UZNÁVA potrebu zohľadniť rôzne okolnosti v členských štátoch, pokiaľ ide o potenciál vnútrozemských vodných ciest.
3. ZDÔRAZŇUJE význam vypracovania stratégií na riešenie vplyvu vnútrozemskej vodnej dopravy na zmenu klímy a životné prostredie a naopak, a to prostredníctvom špecializovaného výskumu a súvisiacich investícií.

4. UZNÁVA silný vplyv zmeny klímy na vnútrozemskú vodnú dopravu, najmä na splavnosť, prevádzku a hospodárenie s vodami, o čom svedčia zmeny hladiny podzemných vôd, ale aj výrazné suchá a obdobia silných zrážok v posledných rokoch, a ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné zlepšiť splavnosť vykonávaním podmienok dobrej splavnosti v súlade s usmerneniami TEN-T.
5. UZNÁVA kľúčovú úlohu vnútrozemskej vodnej dopravy pri znižovaní preťaženia mestských aglomerácií a pri preprave ťažkého tovaru a veľkých objemov dôležitých stavebných materiálov, poľnohospodárskych, oceľových, chemických a energetických výrobkov vrátane vývozu ukrajinského tovaru cez koridory solidarity, najmä cez Dunaj.
6. ZDÔRAZŇUJE, že v záujme zvýšenia efektívnosti a kapacity vnútrozemskej vodnej dopravy a zaistenia bezpečnej plavby vo všeobecnosti je potrebné zaoberať sa všetkými pretrvávajúcimi prekážkami v oblasti správy a infraštruktúry v krátkodobom, strednodobom a dlhodobom horizonte a zároveň dodržiavať právne predpisy v oblasti životného prostredia.
7. ZAMERIAVA SA na základné prvky účinnej vnútrozemskej vodnej dopravy a na potrebu ďalšieho rozvoja a koordinácie v týchto oblastiach:
 - vo vhodných prípadoch obnova flotily s cieľom dosiahnuť vyššiu efektívnosť dopravy, hospodársku prevádzku menších plavidiel a pokiaľ možno mobilitu s nulovými emisiami, adaptáciu na plytké vody, pričom sa zároveň zohľadní potreba dekarbonizovať dopravu a zvýšiť jej odolnosť proti zmene klímy, bezpečnosť plavby na základe rešpektovania a ochrany miestnych environmentálnych podmienok každej konkrétnej vnútrozemskej vodnej cesty,
 - spoľahlivá, udržateľná a trvalo dobre udržiavaná infraštruktúra s primeranou a ekonomicky uskutočniteľnou splavnosťou, najmä počas období nízkej hladiny vody, ktorá zabezpečuje rýchle prepojenie s inými druhmi dopravy,
 - bezpečné a chránené pracoviská pre pracovníkov, a to aj v nepredvídaných situáciách, ako napríklad počas pandémie COVID-19,
 - digitalizácia na podporu rozvoja všetkých uvedených prvkov, ako aj automatizácia, pričom sa zohľadní energetická efektívnosť a ľahko recyklovateľné zariadenie.

8. **PODPORUJE** prípravu a prijatie noriem pre technické požiadavky, kvalifikáciu členov posádky a informačné technológie zo strany výboru CESNI a ďalej **ODPORÚČA** vypracovanie technických noriem pre používanie alternatívnych palív, udržateľných technológií a technológií s nulovými emisiami a automatizácie, ako aj noriem odbornej kvalifikácie ako súčasť uvedených noriem CESNI.
9. **VÍTA** plány na inteligentné a udržateľné zlepšenie vnútrozemskej vodnej dopravy a prístavov. **VYZÝVA** Komisiu, aby predložila svoj návrh na revíziu súčasných právnych predpisov Únie v oblasti riečnych informačných služieb, pričom by mala zohľadniť prácu, ktorú v tejto oblasti vykonal výbor CESNI, a plánovať zavedenie stálej operačnej štruktúry pre jednotné miesto prístupu s cieľom zlepšiť harmonizáciu a interoperabilitu, ak to umožňujú geografické podmienky, a zároveň podporiť výskum v oblasti odolnosti proti zmene klímy a inteligentnej lodnej dopravy. **DOMNIEVA SA**, že vnútrozemské vodné cesty a prístavy sú základným prvkom multimodálnej dopravy, a preto by sa mali začleniť do revízie smernice o kombinovanej doprave. Mala by sa prijať smernica, ktorá by bola účinným nástrojom na podporu multimodálnej nákladnej dopravy, pričom by sa osobitne zameriavala na plynulé cezhraničné prepojenia a interoperabilitu, ak to umožňujú geografické podmienky, ktoré by následne podporila digitalizácia odvetvia vnútrozemskej vodnej dopravy.
10. **NABÁDA** členské štáty, aby pokračovali v spolupráci pri harmonizovanom vykonávaní a prevádzke riečnych informačných služieb (RIS) a zintenzívnili ju, ako aj pri vykonávaní nariadenia eFTI, pokiaľ ide o informácie týkajúce sa prepravy tovaru, čím sa umožní lepšie riadenie koridorov.
11. **UZNÁVA**, že odvetvie vnútrozemskej vodnej dopravy trpí problémom starnutia pracovnej sily, a preto musí podporovať rôznorodejšiu, vekovo a rodovo vyváženú pracovnú silu, ako aj uchádzačov z iných odvetví.
12. **ZDÔRAZŇUJE**, že je potrebné, aby sa členské štáty aj samotné odvetvie snažili zabezpečiť prítomnosť a dostupnosť kvalifikovaných pracovníkov v tomto odvetví a vo svojich správnych orgánoch, a to aj väčším zosúladovaním vzdelávania a kvalifikácie so zelenou a digitálnou transformáciou, vďaka čomu budú zodpovedať budúcim požiadavkám trhu práce.

13. NABÁDA členské štáty, aby vypracovali a vykonávali dlhodobé stratégie a v prípade potreby koordinovali opatrenia v rámci expertnej skupiny NAIADES a na účely dosahovania cieľov akčného plánu NAIADES III sa opierali o vnútroštátne systémy podpory.
14. VYZDVIHUJE prácu vykonanú v rámci projektu PLATINA3⁸, ktorý je súčasťou akčného plánu NAIADES III, a NABÁDA Komisiu, aby od roku 2023 podporovala projekt PLATINA4.
15. ZDÔRAZŇUJE význam vhodných regulačných a finančných opatrení, ako aj súkromných a verejných investícií na úrovni EÚ aj členských štátov zameraných na vykonávanie akčného plánu NAIADES III a na dodržiavanie právnych predpisov týkajúcich sa vnútrozemskej vodnej dopravy a prístavov, a to pri zachovaní rovnakých podmienok. Vzhľadom na rýchly rast nákladov na materiály a energiu je nevyhnutné uprednostniť financovanie výskumu, inovácie a odolnosti vnútrozemskej vodnej dopravy proti budúcim zmenám, najmä s cieľom zlepšiť infraštruktúru, ale aj inovovať flotilu a znížiť emisie.
16. NABÁDA Komisiu, aby všetky uvedené skutočnosti zohľadnila pri príprave ďalších výziev na predkladanie návrhov v rámci NPE, programu Horizont Európa a iných nástrojov a programov Únie.
17. ZDÔRAZŇUJE, že súkromný sektor tiež zohráva úlohu pri dosahovaní cieľov týkajúcich sa prechodu na iné druhy dopravy, digitalizácie, ochrany klímy a adaptácie na zmenu klímy a prispieva k nim, a VYZÝVA ho, aby bol vzhľadom na súčasný vývoj viac iniciatívny.
18. UZNÁVA význam existujúcich mechanizmov medzinárodnej spolupráce a odborných znalostí komisií pre riešnu plavbu pre cezhraničnú koordináciu rozvoja infraštruktúry vodných ciest a ich kľúčovú úlohu pri rozvíjaní plného potenciálu vnútrozemských vodných ciest.

⁸ <https://platina3.eu/>.

19. NABÁDA Komisiu, členské štáty a medzinárodných partnerov, ako sú CCNR, Dunajská komisia, Medzinárodná komisia pre povodie rieky Sáva, EHK OSN a EUSDR, aby spolupracovali v snahe zlepšiť prepojenosť, zabezpečiť plynulú plavbu a otvoriť nové trhové príležitosti, a VYZÝVA Komisiu, aby koordinovala politiky EÚ a politiky týchto medzinárodných partnerov.
-